- 1. Rozpatrzmy osobę, która ukończyła 1 stycznia 1998 roku 30 lat. Przy założeniu Balducciego (_{1-u} q_{x+u} = (1-u)q_x dla całkowitego x oraz u ∈ [0, 1]) prawdopodobieństwo śmierci tej osoby w ciągu pierwszych 170 dni roku 2028 jest równe prawdopodobieństwu jej śmierci w pozostałej części tego roku. Znajdź p₆₀ (podaj najbliższą liczbę). Przyjmujemy, że 1 rok = 365 dni.
- (A) dane są sprzeczne
- (B) 0.77
- (C) 0.82

- (D) 0.87
- (E) 0.92

2. Długość przyszłego życia (x) ma rozkład gamma. Oblicz $\overline{A}_x + (\overline{I} \overline{A})_x$ jeśli wiadomo, że:

$$e_x^0 = 12$$
 , $Var(T(x)) = 4$, $\delta = 0.05$.

Podaj najbliższą wartość.

- (A) 6.94
- (B) 6.97
- (C) 7.00

- (D) 7.03
- (E) 7.06

3. Osoba w wieku 65 lat ma do wyboru dwie, aktuarialnie równoważne, renty dożywotnie. Obydwie renty wypłacają raz w roku świadczenie w każdą rocznicę polisy, od zaraz do końca życia.

W rencie R1 płatności są dokonywane nie krócej niż 5 lat. W rencie R2 gwarantowany okres świadczeń wynosi 10 lat.

Oblicz (podaj najbliższą wartość) o ile procent wysokość świadczenia z renty R1 jest większa od wysokości świadczenia z renty R2.

Dane sq:
$$i=5\%$$
 , $D_{65}=320\ 000$, $N_{65}=3\ 350\ 000$, $N_{70}=1\ 970\ 000$, $N_{75}=1\ 050\ 000$.

- (A) 6.4% (B) 7.2% (C) 8.0% (D) 8.8%
- (E) 9.6%

4. Rozpatrywane są trzy dwudziestoletnie ubezpieczenia na życie i dożycie dla osoby w wieku *x* lat. We wszystkich trzech świadczenie śmiertelne jest wypłacane na koniec roku śmierci.

W pierwszym ubezpieczeniu suma ubezpieczenia jest stała i wynosi 70 000.

W drugim ubezpieczeniu świadczenie wynosi 10 000 w przypadku śmierci w ciągu pierwszych 10 lat, 20 000 w przypadku śmierci w ciągu następnych 10 lat oraz 30 000 w przypadku dożycia wieku x+20 lat. Jednorazowa składka netto za to ubezpieczenie wynosi 11 230.

W trzecim ubezpieczeniu odpowiednie świadczenia wynoszą 40 000, 50 000 oraz 60 000, a jednorazowa składka netto 23 460.

Wyznacz roczną składkę netto w pierwszym ubezpieczeniu, jeśli i=5%. Podaj najbliższą wartość.

- (A) 2095 (B) 2195 (C) 2295 (D) 2395
- (E) 2495

_____

5. W bezterminowym ubezpieczeniu na życie dla (x) płacącym 10 000 na koniec roku śmierci roczna składka netto płatna dożywotnio z góry wynosi 500. Wiadomo, że wzrost sumy ubezpieczenia do 15 000 powoduje wzrost wariancji straty ubezpieczyciela o 100%.

Znajdź roczną składkę netto płatną dożywotnio z góry dla sumy ubezpieczenia $15\,000$, jeśli d=5%.

Podaj najbliższą liczbę.

(A) 635

(B) 650

(C) 665

(D) 680

6. W pewnym ubezpieczeniu rentowym dla osoby w wieku x lat ubezpieczony płaci aż do wieku x + w(x) lat składki netto w formie renty ciągłej ze stałą intensywnością $\overline{P}$ na rok, a następnie otrzymuje dożywotnią rentę ciągłą płacącą z ta sama intensywnościa $\overline{P}$ na rok.

Oblicz w(44) jeśli wiadomo, że długość życia w tej populacji ma rozkład wykładniczy z parametrem μ , a techniczna intensywność oprocentowania wynosi δ .

- (A) $\frac{1}{\delta + \mu}$ (B) $\frac{1}{2(\delta + \mu)}$ (D) $\frac{\ln 2}{2\delta + \mu}$ (E) $\frac{\ln 2}{\delta + \mu}$

_____

- 7. W bezterminowym ubezpieczeniu na życie dla (x) świadczenie śmiertelne w wysokości 10 000 zł jest wypłacane w momencie śmierci. Wyznacz jednorazową składkę brutto, jeśli wiadomo że:
  - $\overline{A}_x = 0.30$
  - prowizja i koszty inkasa składki wynoszą 10% składki brutto,
  - koszty poniesione w momencie wystawienia polisy wynoszą 25 zł,
  - w pierwszą, drugą, ... i kolejne rocznice polisy ponoszone są koszty w wysokości 10 zł na polisę,
  - koszt zamknięcia ubezpieczenia w przypadku śmierci wyniesie 50 zł,
  - techniczna stopa procentowa i=5%,
  - w danej populacji w każdym roku życia zgony mają rozkład jednostajny.

Podaj najbliższą liczbę.

- (A) 3532
- (B) 3542
- (C) 3552
- (D) 3571

8. Dwuletnie ubezpieczenie wypłaca odszkodowanie na koniec roku zdarzenia w wysokości:

20 000 w przypadku śmierci bez uprzedniego wystąpienia inwalidztwa ($\dot{Z}_1$),

15 000 w przypadku wystąpienia inwalidztwa ($\dot{Z}_2$),

10 000 w przypadku śmierci po uprzednim wystąpieniu inwalidztwa ($\dot{Z}_3$).

Prawdopodobieństwa tych zdarzeń w ciągu każdego roku wynoszą;

$$Pr(\dot{Z}_1) = 0.1$$
,

$$Pr(\dot{Z}_2) = 0.05$$
,

$$Pr(Z_3) = 0.15$$
.

Zakładamy, że ubezpieczony nie był inwalidą w momencie zawarcia ubezpieczenia oraz że inwalidztwo i śmierć nie występują w tym samym roku. Oblicz jednorazową składkę netto (podaj najbliższą liczbę) dla zerowej technicznej stopy procentowej.

- (A) 5160
- (B) 5220
- (C) 5280
- (D) 5340

9. Mąż (x) i żona (y) rozważają zakup ubezpieczenia rentowego typu "A → B".
Wypłaca ono A tysięcy złotych w każdą rocznicę polisy (od zaraz) aż do pierwszej śmierci, a potem dożywotnio B tysięcy złotych w każdą rocznicę polisy owdowiałej osobie. Dla tej pary małżeńskiej aktuarialnie równoważne są dwa przypadki takiego ubezpieczenia: "12 → 7" oraz "14 → 4".

Oblicz jednorazową składkę netto w tym ubezpieczeniu, jeśli $\ddot{a}_x=11~{\rm oraz}$ $\ddot{a}_y=13~.$

- (A) 130 tys.
- (B) 135 tys.
- (C) 140 tys.

- (D) 145 tys.
- (E) 150 tys.

10. W pewnym planie emerytalnym przejście na emeryturę następuje nie później niż w wieku 65 lat ($l_{65}^{\tau}=0$). Aktywni uczestnicy wpłacają do planu składkę w formie renty ciągłej z intensywnością 300 na rok. Wyznacz (podaj najbliższą liczbę) aktualną wartość przyszłych składek uczestnika planu w wieku 45 lat, jeśli wiadomo, że:

- prawdopodobieństwo wyjścia ze stanu aktywnego (ze wszystkich powodów)
   ma rozkład jednostajny na przedziale wieku od 45 do 65 lat,
- intensywność oprocentowania $\delta = 0.05$.

(A) 2140

(B) 2210

(C) 2380

D) 2650

Egzamin dla Aktuariuszy z 28 lutego 1997 r.

Matematyka ubezpieczeń życiowych

Arkusz odpowiedzi*

Imię i nazwisko	:	 											
Pesel													

Zadanie nr	Odpowiedź	Punktacja*
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		

^{*} Oceniane są wylącznie odpowiedzi umieszczone w Arkuszu odpowiedzi.

^{*} Wypełnia Komisja Egzaminacyjna.

Egzamin dla Aktuariuszy z 28 lutego 1997 r.

Matematyka ubezpieczeń życiowych

${\bf Arkusz\ odpowiedzi}^*$

Imię i nazwisko : Klucz dla	28.02.1998 r
Pesel	

Zadanie nr	Odpowiedź	Punktacja*
1	D	
2	Е	
3	A	
4	С	
5	С	
6	Е	
7	A	
8	A	
9	Е	
10	В	

12

^{*} Oceniane są wyłącznie odpowiedzi umieszczone w Arkuszu odpowiedzi.

^{*} Wypełnia Komisja Egzaminacyjna.